

Styre: Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Styresak: 60 / 2014

Møtedato: 28.10.2014

Dato: 17.10.2014

Arkivsaknr: 2014/5549-

NILSO

Fornyelse av fakultetets strategiske plan 2016-2022

Bakgrunn

Det vises til orientering til fakultetsstyret i møtet 17. juni 2014 om arbeid med ny strategisk plan for Det samfunnsvitenskapelige fakultet 2016-2022 (S 32/14). Arbeidet med fakultetets nye strategi er tett knyttet til det pågående strategiarbeidet ved UiB sentralt. Fakultetets strategiprosess skal gi innspill til UiBs nye strategiplan. Forslag til ny strategiplan for fakultetet vil bli drøftet med universitetsledelsen i april 2015. Dialogen i forkant av vedtak i Universitetsstyret i juni 2015 er sentralt i fakultetets strategiarbeid. Den sentrale strategiplanen for UiB vil samtidig gi viktige føringer for fakultetets strategiplan, som planlegges vedtatt i september 2015.

På samme måte som UiBs strategi må svare på utfordringene som stilles til universitetene må fakultetets strategi forholde seg til samfunnets behov for kunnskap og rammebetingelsene for forskning- og utdanningsaktivitet. Finansieringen av universitetets aktiviteter er i stadig større grad resultatbasert, og fakultetet må innrette sine ressurser på en måte som fremmer kvalitet i utdanning og forskning.

Strategiplanen skal ha visjoner og mål for fakultetets utvikling og være et verktøy for å fremme kvaliteten i utdanning og forskning ved fakultetet. Den skal også bidra til profilering og kommunikasjon av fakultetets aktiviteter. Arbeidet med den nye strategiplanen for 2016-2022 krever at fakultetsstyret tar viktige valg om hva fakultetet ønsker å oppnå i den neste strategiperioden. Den nye strategiplanen må identifisere hva som er fakultetets viktigste satsinger og hvordan disse skal prioriteres og styrkes. Parallelt med dette må en sikre bredde i forskningen og styrke kvaliteten i fagdisiplinene.

Arbeidet med strategiplanen vil være en av fakultetets viktigste oppgaver i 2014 og 2015. Fakultetets nye strategiplan tar utgangspunkt i strategiplanen for 2011-2015, men det tas sikte på å forkorte planen, og å gjøre den tydeligere. For å sikre god forankring av fakultetets strategidokument, er det viktig med god dialog med fagmiljøene.

Datagrunnlag som utgangspunkt for strategiarbeidet

Som vedlegg til saken vises utviklingen på sentrale indikatorer for fakultetet i perioden 2007-2013. Indikatorene som er valgt ut er studiepoengproduksjon, doktorgrader og publisering. Hovedfunnene i datamaterialet kan oppsummeres på følgende måte: Det samfunnsvitenskapelige fakultet hadde i 2013 12 % av UiBs utdannings- og forskningsstillinger og 11 % av UiBs grunnbevilgning. Vurdering av andre parameter i relasjon til andel stillinger og grunnbevilgning gir nyttig informasjon om aktiviteten ved fakultetene. SV-fakultet hadde i 2013 21 % av studentene og produserte 19 % av studiepoengene ved UiB. Fakultetet hadde 13 % av UiBs publikasjonspoeng i 2013. På andre parameter hadde fakultetet lavere resultater. Fakultetet hadde 9 % av UiBs doktorgrader og 7 % av UiBs BOA-aktivitet.

Studiepoengproduksjon

Total studiepoengproduksjon ved UiB ligger relativt stabilt. I perioden 2011-2013 har Det samfunnsvitenskapelige fakultet hatt 18,6 % av den totale studiepoengproduksjonen. Instituttene andel av fakultets studiepoengproduksjon samme periode varierer mellom 9,0 og 21,6 %. Fem av instituttene har hatt nedgang i perioden 2007-2013, størst nedgang har det vært ved Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap og Institutt for sosialantropologi. Institutt for sammenliknende politikk og Institutt for geografi har hatt en økning i studiepoengproduksjonen i perioden.

Doktorgrader

Ved Universitetet i Bergen har det vært en stor økning i antall doktorgrader i perioden 2007-2013, med en økning fra 202 til 265 doktorgrader. Det samfunnsvitenskapelige fakultetet har hatt 21,4 doktorgrader i gjennomsnitt i denne perioden. Instituttene har til dels store variasjoner fra år til år. Gjennomsnitt for instituttene for perioden 2007-2013 varierer mellom 1,9 og 4,4 doktorgrader pr. år.

Publisering

I perioden 2007-2013 har publiseringsaktiviteten økt både nasjonalt og ved UiB. Det har vært en positiv utvikling i publiseringsaktiviteten ved fakultetet i perioden 2007-2013. I 2012 oppnådde fakultetet 267 publikasjonspoeng som utgjorde 13,1 % av UiBs samlede publisering. Fakultetets andel av publiseringen ved UiB har hatt en moderat økning i perioden 2007-2013.¹ Relativt sett har utviklingen ved UiB vært noe svakere enn i sektoren totalt.²

BOA-aktivitet

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har 7 % av samlet BOA-aktivitet ved UiB i 2013. For NFR finansiert forskning har fakultetet 12 % av UiBs aktivitet, mens andelen av EU-finansiert forskning er 7 %.

Søkertall til fakultetet

I tillegg til indikatorene nevnt over som har innvirkning på fakultetets økonomiske situasjon, er det relevant å peke på de gode søkertallene. Fakultetet har høye søkertall med høyest antall primærsøkere av alle fakultetene, med mer enn 30 % av antallet søkere til UiB. Det samfunnsvitenskapelige fakultet har de siste årene hatt opptil 77 % flere søkere enn fakultetet med det nest høyeste søkertallet.

Muligheter og utfordringer

Med utgangspunkt i det omtalte datamaterialet kan vi oppsummere fakultetets styrker, muligheter og utfordringer på følgende måte:

- Det er generelt god rekruttering til fagene ved fakultetet, og stabilt høy produksjon av studiepoeng i relasjon til antall ansatte. Stort frafall særlig i første semester og lavere gjennomstrømming enn ønsket, er utfordringer som må følges opp gjennom ulike tiltak.
- Fakultetet har en femtedel av alle studentene ved UiB, men har ikke hatt økning i antall ansatte i undervisnings- og forskningsstillinger. Omfanget av undervisning i relasjon til antall studenter har innvirkning på kvaliteten på undervisningen.
- Samfunnsfagene spiller en viktig rolle i møtet de store samfunnsmessige utfordringene. For å opprettholde relevansen av fagene må fakultetet tilby studier tilpasset de endrede behovene for samfunnsvitenskapelig utdanning.
- Fakultetet har lavere andel av UiBs doktorgrader og mindre BOA-aktivitet enn fakultetets størrelse skulle tilsi. Fakultetet har et stort potensial til å forbedre aktiviteten på disse to

¹ <http://dbh.nsd.uib.no/pub/>

² Universitetsstyret 28. august 2014, sak 70/14

viktige indikatorene innen forskningsfeltet. Økt ekstern finansiering vil også øke antall stipendiater.

- På grunn av generell økning i publisering ved UiB og nasjonalt har ikke fakultetets andel av publiseringen økt tilsvarende, til tross for positiv utvikling i publiseringsaktiviteten.

Strategi som verktøy for fakultetet

En strategiplan kan ha ulike utforminger. To hovedvarianter kan skisseres. Et alternativ er at planen legger tydelige linjer for aktiviteten med prioritering av forsknings- og utdanningsfelt. Feltene kan være tydelig definert slik at det gir et reelt verktøy for budsjettprioriteringer. Et annet alternativ er at planen gir en rundere omtale av fakultetets aktivitet i utdanning og forskning med videre tematiske områder som ikke ekskluderer eller prioriterer mellom områdene. Fakultetets nåværende strategiske planen samsvarer i stor grad med alternativ to. I prosessen med å utarbeide ny strategiplan må det tas stilling til om fakultetet ønsker en bred og inkluderende plan eller om en ønsker å spisse planen mot tydeligere satsingsområder.

Et universitet generelt og et samfunnsvitenskapelig fakultet spesielt må være sin kritiske oppgave bevisst. Det er viktig at vi som fagmiljø ivaretar vår samfunnsrolle i et større perspektiv gjennom å legge til rette for en grunnleggende forskningsmessig frihet. Samtidig må fakultetets strategiplan forholde seg til signaler fra universitetet sentralt og departementene. Signalene er entydige om at det vil bli større fokus på oppnådde resultater og større krav til eksterntfinansiert virksomhet. Dersom fakultetet har tydelige satsingsområder vil dette skape muligheter for å bli synlige og agendaskapende på disse områdene, som igjen vil kunne generere større muligheter for tildeling av eksterne midler.

Status for arbeidet med strategiplanen

Fakultetsledelsen legger stor vekt på å mobilisere instituttene til gode og motiverende samtaler i denne prosessen. Instituttlederforum har funksjon som arbeidsgruppe i strategiprosessen, og instituttlederne vil ha ansvar for å forankre arbeidet i instituttmiljøene. Det har vært avholdt oppstartsseminar med professor Ivar Bleiklie (16. september), møte om utviklingsrelatert forskning (30. september) og drøfting av mulige strategiske satsinger og relasjonen mellom UiBs og fakultetets satsinger (14. oktober).

De pågående evalueringene av utviklingsrelatert forskning og marin forskning vil ha stor betydning for UiBs nye strategi. Instituttenes deltakelse i evalueringene har synliggjort muligheter for prioriteringer. Den planlagte satsingen på klima og energi ved UiB gir nye muligheter for satsinger ved fakultetet. Det vil i perioden oktober-desember blir avholdt møter i instituttlederforum om organisering av forskningsvirksomheten, om strategiske satsinger på utdanningsfeltet og om videreutvikling av fakultetet som arbeidsplass.

Det planlegges også å etablere en gruppe med yngre forskere som skal gi innspill til strategiplanen. Denne gruppen vil kunne ha særskilte forutsetninger for å gi innspill til fremtidige planer for fakultetets aktiviteter og prioriteringer. For å styrke den langsiktige tenkningen i strategien er det aktuelt å innhente råd fra eksterne konsulenter.

Fakultetsstyret vil få forelagt orienteringssaker om strategiprosessen i møter i desember 2014 og februar 2015. I tilknytning til fakultetsstyremøte i april 2015, vil det bli et fakultetsseminar, der innspill fra fakultetet til UiBs strategiplan vil bli presentert. I forkant av dette seminaret vil det bli arrangert et åpent høringsmøte. Som del av strategiprosessen og parallelt med drøftingene i ulike fora, vil skisse til fakultetets strategiplan bli utformet. Planutkastet vil bli sendt på grundig høring og bli sluttbehandlet høsten 2015.

Forslag til vedtak:

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet slutter seg til planen for fornyelse av fakultetets strategiplan slik det skisseres i denne saken. Fakultetsstyret imøteser skriftlige og muntlige orienteringer frem til endelig behandling av strategiplanen innen utgangen av 2015.

Knut Helland
dekan

Lise Gundersen
fakultetsdirektør

Vedlegg:
Datagrunnlag